

בענין היכוא והיצוא שהובאו לכנסת ואשר בטלו תקנות ההגנה בענין זה. נוסף לזה היו תקנות לתיקון פקודת הפטנטים שבטלו גם כן את תקנות ההגנה.

למעשה בסדר עור 2 חוקי תחליף שעדיין לא דנו בהם: חוק לפיקוח על מטבע החוץ וחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, שלמעשה יכלול את כל מה שיש בתקנות אלו. בקשר לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים נמסר לנו מסדר המסחר והתעשייה שיחודס הדיון בו בזמן הקרוב ביותר, לאחר שיוכנסו בו שינויים מסויימים שלא יצריכו קריאה רשונה מחדש.

אנו עומדים בשבועות הקרובים ביותר להגיש הצעת חוק, שבינתיים תציע לכנסת להכליל את ההוראות שיטבן בתקנות הגנה אלו בתוך הפקודה עד שייגמר הדיון בחוק, ואז כל ההוראות תעמודנה לדיון בועדה, והועדה תוכל להחליט לגופן של כל ההוראות הללו.

אני רוצה לציין שבזמן האסור הקודם, הועדה סרבה לאשר שתי תקנות הגנה שהיו בתקנות ההגנה 1939 ובהסכמת שר המספטים לא הוצרכו תקנות אלו יותר מאחר שלא היה צורך בהן. ואחת מהן היא תקנה 46(ב) ביחס לפיקוח מושלי המחוזות על הבניה.

היו"ר ש. פרלסטין: מבקש את סגן שר המסחר והתעשייה להגיד לנו מה בדעת המסדר לעשות בענין החלפת תקנות ההגנה לשעת חרום לקוק קבע.

סגן שר המסחר והתעשייה ז. סוזאייב: כפי שאני מבין השאלה עומדת על סדר היום היא לא החלפת התקנות בחוק קבע אלא הארכת תוקף התקנות לעוד תקופה מסויימת - 4 חדשים.

ביטול
אנו עשינו כבר רבות בשטח/הפיקוחים, וממשיכים לעשות זאת בשטחים רבים. למעשה עוד לא נרכש נסיון לאור ביטול הפיקוחים בשטחים רבים כדי להביא בשלב זה הצעה מושלמת מה צריך לבוא כיום במקום תקנות הגנה אלו. אם בטול הפיקוחים שהיו נהוגים בתקופת הקצוב, ראינו כי בכל זאת יש צורך בפיקוחים בשטחים אחרים לגמרי שעליהם לא חשבנו קודם; למשל: פיקוח על הטיב, פיקוח על טיב סחורות הייצור, ועכשו בעיה זו נעשית אקטואלית מאד ורצינית מאד, כי שטח זה דורש למוד ועיון. משום כך באנו לידי מסקנה - וזוהי בקשתנו לוועדת הכלכלה - שנשרת את הענין אם בינתיים, לתקופה מסויימת, נאריך את תקפן של התקנות הקיימות, ובינתיים המסדר, לאור הנסיון שנרכס, ועקב הדרישות החדשות שבאות להכניס פיקוחים בשטחים חדשים לגמרי - נביא הצעת חוק חדשה, קודם כל לדיון בממשלה ואחר כך לכנסת.

ד"ר לוינטל: כפי שאני מבין תקנה 46(ב) גם היא כלולה במסגרת התקנות הללו, שתקפן יוארך. לדעתנו, וזוהי גם דעת מסדר המספטים, אין צורך בארכת תקפה של תקנה זו.

ב. אבניאל: מר סוזאייב אמר, שישנם גם פיקוחים שאין מסמפטים בהם, אבל מתוך זה שאין רוצים להכניא דבר חלקי, סחכים.

סגן שר המסחר והתעשייה: ישנם מצרכים רבים שבטלנו את הפיקוח עליהם, כמו למשל ענף הטכסטיל.

ב. אבניאל: זה בוטל באופן חוקי?

ד"ר לוינטל: באופן פורמלי הפיקוח הוא בתוקף, אבל הוצאנו סחורות אישיים לכל הסוחרים סטילמו מסי יתר. יש להניח שבעוד כמה שבועות אפשר יהיה להוציא לחלוטין את המצרכים האלה מרשימת המצרכים הנתונים בפיקוח.

ב. אבניאל:

איזה עוד פיקוחים בוטלו?

ד"ר לוינטל:

בענף הנעלים בוטלה תכנית הייצור "לכל",
סזו היתה צורת הפיקוח בענף זה.

ב. אבניאל:

ואיזה עוד?

סגן שר המסחר והתעשייה:

אני בהולט הייתי מעדיף להגיש לכם
רשימה מלאה של כל המצרכים שבוטל הפיקוח
עליהם.

מר הנגבי:

יתכן שועדת הכלכלה תרצה לקיים דיון כללי
בענין ביטול הפיקוחים, אבל זה אינו
צריך להעשות במסגרת הדיון בחוק זה, כי זה אינו קשור בחוק זה.

א. וילנסקה:

בחוק זה כלולה פעולה בקשר למניעת רווחים
מופרזים. כיצד בודקים את הרווחים?
מהו אחוז הרווח המכונה מופרז, ומהו אחוז הרווח הרגיל?

ד"ר לוינטל:

מה שנוגע לבדיקת הרווחים, הרי כידוע
לכם מנגבון הפיקוח אינו קיים יותר,
אבל חלק מהפקחים הועברו לסחלקות המקצועיות ויש להם סמלטים אותו תפקיד.
במקרה הצורך אנשים אלה מקבלים הוראה לבדוק את רמת המחירים ואת צדקתם.
הם עושי זאת בדרך המקובלת - דורשים אסמכתאות לגבי מחיר הקרן, בודקים
את החשוב ביחס לרווח ברוטו, ואם נמצא שהמחיר אינו בסדר, אפשר להסיק
את המסקנה הסטטסטית או האדמיניסטרטיבית.

אשר לשאלה הטניה, מהו מתח הרווח המתאים,
זוהי שאלה ישנה נושנה, שפילוסופים רבים שברו עליה את ראשם. נדמה לי
שעד כה באף מדינה אי אפשר היה באופן סיכני לקבוע את מתח הרווח המתאים.
החוק שלנו אינו מגדיר את המונח של רווח שאינו מסתבר. פה הכל במסר
למסכות הטופט, שיקבע אם במסיבות הענין המחיר מוצדק או לא.

סגן שר המסחר והתעשייה:

מצרכים שאין עליהם פיקוח או שבטלנו
את הפיקוח עליהם, ברור שאיננו קובעים
גם את מתח הרווחים לגביהם. במצב הקיים כיום ברוב המצב, כשיש היצע
מספיק של סחורות, אין לפי דעתי יסוד לחשוב שהחפץ הנתן מנוצל לשם הפקת
רווחים מופרזים. לגבי המצרכים הנמצאים בפיקוח ישנה מחלקת מחירים
שבודקת את הקלקולציות של כל המפעלים הייצורים מצרכים אלה. והחשבונות
של היבואנים הסביאיים מצרכי מזון הנמצאים בפיקוח, גם הם נמצאים
בפיקוח.

המצב כיום בענפים אלה הוא כזה, שרוב
היצרנים דורשים התאמת מחיריהם לצור תוספת היוקר שהם מוכרחים לשלם במסך
הסנה. למצרכים כמו שמן ולחם הפסקנו את הדבר באופן אוטומטי כדי ללחץ
על מתח הרווחים מתוך זה שאולי קיימת אפשרות לטכלל את הייצור
ולהסתפק ברווחים נמוכים יותר. ישנן טענות קשות שמספר מפעלים עובדים
ללא רווחים ואפילו בהפסדים. ישנן טענות קשות של הקמעונאים, שמתח
הרווח שלהם על לחם הוא 7-8 אחוז. בניצים מתח הרווחים נמוך מ-10 אחוזים.

ב. אבניאל:

ברצוני לשאול שתי שאלות: א. מה הם
מצרכי המזון שעדיין נמצאים בפיקוח

רשמי כיום?

ב. כיצד מתחלק תקציב המטבע הזר ליבוא
מזונות ויבוא מצרכים חיוניים אחרים לפדיבה.

סגן שר המסחר והתעשייה:

על האלה הראשונה הייתי מעדיף להשיב
בכתב.

מה שנוגע לשאלה השניה, יש תקציב מפורט למזון ל-9 החדשים האחרונים, כפי שאושר במסמלה ובכנסת, וזה בערך על סכום של 41,5 מליון דולר, בלי מספוא. לשנה יתקרב התקציב ל-60 מליון דולר. אבל אני יכול לספור לכם פירוט מלא.

ב. אבניאל: מהו התקציב למספוא?

7 מליון דולר בערך. סגן שר המסחר והתעשייה:

היו"ר ט. פרלסטין: אטו הבירורים, אנו עוברים להצעות.

א. וילנסקה: אינני מבינה, לאחר דבריו של סגן השר, שהיום, סחר וסחרתים סבוטלים פיקוחים, איך אפשר להצביע על כך, אלא אם הועדה תסכים לכך סבטלים את הפיקוח למעשה.

היו"ר ט. פרלסטין: החוק הזה הוא חוק מסגרת סקובע שיש צורך בפיקוח. על מה יחול הפיקוח, זה ענין שני, שאיננו דנים בו עכשו. אנו דנים בהארכת תוקף החוק המסגרת, והשאלה על מה יחול הפיקוח, בתונה לסמכותו של המסבד.

ב. אבניאל: לא מתנגד לכך, שנאריך עכשו את החוק, אבל בתנאי מפורט, שעד הישיבה הבאה תתקבל הרשימה שבקשתי מהשר. אני מוכן להסתפק בהודעת סגן השר שימציא לנו את הרשימה, אבל אני מבקש שהיו"ר ידאג לכך.

י. אורי: הזכות לכל חבר ועדה לדרוש את הרשימה, אבל אין זה סתיר לך להגיד, שאם הרשימה לא תומצא, אין אפשרות להצביע על החוק.

ט. נבה: אני מוכרח לפסול את הצעה הזאת של חבר הכנסת אבניאל, שבאם אתה דורש חסר ואינך מקבל אותו, מי אמר להצביע בוועדה. אני מביין שאתה רוצה להגיד, שבאם אינך מקבל את הרשימה הזאת כוח הסיפור שלך נחלש בהרבה. זה נכון, אבל זה איננו יכול לבנוע את עצם הדיון וההצבעה על החוק.

היו"ר ט. פרלסטין: אף אני אינני יכול לקבל גישה זו, כי החוק אינו קטור גסוה דבר הנקרא מצרך. החוק הוא מסגרת הנותן למסמלה אפשרות להטיל פיקוח על מצרכים מסויימים. יכול להיות מצב, שכדגע שום מצרך אינו בפיקוח והמסמלה אינה מסתמסת במסכויותיה, אבל סחר יכול להיות צורך כזה, ואז אנו צריכים לתת למסמלה את האפשרות כדי פעם להכניס למסגרת זו מצרכים מסויימים.

אני מצדי, כיו"ר הועדה באופן זמני, מפנה אל המסבד ובקש להסציא לנו את הרשימה, אבל הועדה אינה יכולה להיות אחראית לכך.

ט. זיסמן: אני רוצה להגן על כבוד סגן השר. ואני מביח שאם סגן השר מבטיח אין סקום לדיונים על כך.

א. וילנסקה: אני מציעה להוסיף לחוק את התוספת הבאה: א. הכנסת מחליטה על פיקוח שיאפשר לספק את המצרכים החיוניים לכל הצרכנים במידה מספקת ובמחירים זולים;

ב. הורדת המחירים תבוצע על ידי הורדת אחוז הרווחים.

היו"ר ש. פרלמטין:

אני מצטער, אבל יש לי הרושם שמנקודת מבט פרוצדורלית אי אפשר להצביע הצעות אלו שלך, כי זוהי תוספת לענין שאין לו כל קשר להצעת החוק.

ש. בבה:

בועדת הכנסת נתקבלה החלטה שאין להכניס לחוק נושא חדש, ומהטעם מציעה חברת הכנסת וילנסקה אין לו כל קשר מורגני עם החוק.

ב. אבניאל:

אני שומר לי את הזכות על כל ההסתייגויות שרשמתי בפעם הקדומה. אבל אני רוצה להוסיף עוד הסתייגות, אם כי יש לי הרשם שגם אותה תקבל הממשלה. אני מציע, שחוכת ההכחחה לא תחול על הנמסר אלא על המאשים.

מר הנגבי:

בידדתי שאלה זו עם פרקליט המדינה והיועץ המשפטי וגם הם אינם מתנגדים לכך. ענין זה כלול בתקנה 14 של תקנות ההגנה מניעת ריגול סופקעים.

היות ואין התנגדות לכך, החוק יתוקן כך: איפה שכתוב "תקנות הגנה 1939" יהיה כתוב: "למעט תקנה 46(ב), ובסעיף 7 יהיה כתוב: "תקנות הגנה (מניעת ריגול סופקעים) למעט תקנה 14.

א. וילנסקה:

אני חוככה להציע את הצעתי בנוסח זה: "אחרי תקנות ההגנה המפורסות בתוספת יווסף סעיף נוסף: תוך התקופה האמורה בסעיף 1 תבצע הממשלה הורדת סחירי כללית על ידי בדיקת כללית של מתחזקיהם במפעלים הכלכליים והורדת הריגוליהם.

היו"ר ש. פרלמטין:

אני מתקשה להצביע תוספת לחוק יעברו קריאה ראשונה בכנסת.

ש. מיסמן:

אני בדעה שהצעה זו של חברת הכנסת וילנסקה אפשר להוסיף.

ע. סימון:

אם זה סעיף חדש, אני רוצה שנפתח הריכוז עליו.

ב. אבניאל:

אין לי ספק שאנו יושבים פה כדי שלא יסגרו בפנינו את האפשרות להסתייב מהחוק, לגרוע ממנו או להוסיף עליו. גזה צודקת חברת הכנסת וילנסקה, אבל החוק הוא רק מסגרת ואינו מחייב את הממשלה לא להעלות סחירי לא להוריד ריגוליהם.

ש. בבה:

אני מציע שהיו"ר יגדר שאלה זו עם היו"ר ועדת הכנסת.

היו"ר ש. בבה:

אני מצטרף ללכת בדרך אחרת. אנו נצטט מתוך ה חה כאילו סעיף זה שהציע חברת הכנסת וילנסקה הוא במסגרת החוק, ונצביע אותו, כי במקרה שיגדר עם היו"ר ועדת הכנסת שהדבר הוא חוקי, אינני רוצה לחזור להצבעה זו.

ה צ ב ע ה

חוק לקיומ-תקפו של תקנות ההגנה (הוצאת טעם) - א ו ט ד

הסתייגות לחבר הכנסת אבניאל

ב. אבניאל:

במקרה הצעת חברת הכנסת וילנסקה, אני

להוסיף את הסעיף הנ"ל: מתבטלים כל הפיקוחים בהתאם לחוק הפקוח על מצרכים
ושירותים פרט ל-6-7 מצרכים חיוניים, כסו: שמנים, גזר, טרגרינה, וואל
זה חייבת הממשלה לתת גטנות קצרות ובמחירים מוקצבים שהיו נמוכים
ב-20 אחוז מהמחירים של היום.

ש. בבה:
אני בדעה, שדברים אלה אין להם קשר לחוק,
ועל כן אין רשות להצביע עליהם. אני מבקש
להעביר ענין זה לוועדת הכנסת.

היו"ר ש. פרלסטין:
עני מעמיד להצבעה את הצעות חברי הכנסת
וילנסקה ואבניאל.

ה צ ב ע ה

הצעת חברת הכנסת וילנסקה - נדחתה

הצעת חבר הכנסת אבניאל - נדחתה

המתינות לחברי הכנסת וילנסקה ואבניאל

ש. בבה:
אנו מודים לסגן היושב ראש, סר פרלסטין.

היו"ר ש. פרלסטין:
הישיבה נעולה.

הישיבה נעולה בשעה 13.15

הישיבה נעולה בשעה 13.15